

Ceļā uz līdzjūtīgāku sabiedrību. Par domes ieceri veidot jaunu rehabilitācijas un dienas centru

Publicēts: 10.11.2017.

[Jaunami novadā](#)

Pēdējās dienās esam pamanījuši satraukumu no iedzīvotāju puses par domes ieceri – būvēt rehabilitācijas centru Ādažu novada bērniem ar funkcionālās attīstības traucējumiem un dienas centru pieaugušajiem ar garīgās attīstības traucējumiem. Lai sniegtu atbildes uz iedzīvotājiem aktuālajiem jautājumiem, centīsimies sniegt plašāku skaidrojumu par iemesliem centra izbūvei un vietas izvēlei.

Kā rakstījām iepriekš, cilvēki ar garīgās jeb intelektuālās attīstības traucējumiem, kuriem būtu aktuāla uzturēšanās šādā dienas centrā, Ādažu novadā šobrīd ir 28, savukārt bērni ar funkcionālās attīstības traucējumiem – 34. Cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem nav slēgta tipa psihoneiroloģisko iestāžu pacienti. Tie visi ir cilvēki, kas jau šobrīd ikdienā dzīvo mūsu vidū – vairums Ādažu centrā, Kadagā, Podniekos, Stapriņos un citur. Cilvēki, kam ikdienā varbūt paejam garām, nepamanot. Cilvēki, kas jau apmeklē Sociālo dienestu, lai kopīgi darbotos attīstošās nodarbībās, izmanto sabiedrisko transportu un citus sabiedriski nozīmīgus pakalpojumus, daudzos gadījumos bez piederīgo vai speciālistu uzraudzības. Cilvēki, kuriem, tāpat kā mums, ir ģimenes, radnieki un draugi, tikai mazākas iespējas pašiem dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, bez citu palīdzības. Tieši tāpēc viņiem ir nepieciešama īpašāka attieksme. Tāpat atbalsts ir nepieciešams viņu vecākiem un citām atbalsta personām, kuru dzīve pāiet, savu ikdienu pakārtojot aprūpei. Tādēļ dienas centra izbūve būtu būtisks atbalsts ģimenēm, kuru vidū dzīvo cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem, jo tas radītu iespēju ģimenēm pilnvērtīgāk atgriezties darba tirgū un citās dzīves aktivitātēs.

Vietas izvēlei Ādažu centrā Attekas ielā 39 ir vairāki būtiski iemesli. Galvenais no tiem – infrastruktūras pieejamība dienas centra apmeklētājiem. Iedzīvotājiem ar garīgās attīstības traucējumiem ir būtiska sabiedriskā transporta pieejamība, turklāt gandrīz puse

no viņiem jau dzīvo Ādažu centrā, bet no pārējiem ciemiem ir vienāds attālums. Dienas centra sasniedzamība ir svarīga arī bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un jo īpaši viņu vecākiem. Jau šobrīd Gaujas iela ir veidota tā, lai tā būtu ērti izmantojama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tāpat būtisks ir Ādažu poliklīnikas un medicīniskā personāla tuvums.

Galvenais, ko būtu svarīgi atcerēties, – garīgi atpalikušās personas nav vairāk vardarbīgas par pārējiem sabiedrības locekļiem. Tāpat lielākā daļa seksuālo likumpārkāpēju nav personas ar garīgās attīstības traucējumiem. Garīga atpazīšana nav tas pats kas psihiska saslimšana. Šizofrēnija, demence, depresija, panikas un tamlīdzīgas nav tās diagnozes, kas raksturo garīgās attīstības traucējumus. Garīgi atpalikušās personas, kā jebkurš cits parasts cilvēks mūsu vidū var kļūt par psihiski slimu personu jebkurā vecumā. * Cilvēku ar garīgās attīstības traucējumiem jūtas un vajadzības ir tādas pašas kā mums visiem. Un ir būtiska šo cilvēku iesaistīšana un iekļaušana mūsu ikdienas vidē un sabiedrībā.

Biedrības Rīgas pilsētas “Rūpju bērns” valdes priekšsēdētājs Māris Grāvis skaidro: “Ir nepieciešams precizēt, ka grupa, ko apzīmē ar terminu “personas ar garīga rakstura traucējumiem”, iedalās divās apakšgrupās – personas ar psihiskiem traucējumiem un personas ar garīgās attīstības (intelektuālās attīstības) traucējumiem.

Psihiskie traucējumi ir dzīves laikā iegūtās smadzeņu darbības novirzes, kas rada indivīdam grūtības veikt ikdienas procedūras. Tipiskākās saslimšanas – šizofrēnija, demence, depresija, panikas, alchaimera sindroms u.c.. Šīs grupas pārstāvji ikdienā var dzīvot sabiedrībā, bet slimības saasinājuma gadījumā tām nepieciešama medicīniska palīdzība.

Personas ar intelektuālās attīstības traucējumiem ir personas, kam no dzimšanas ir attīstības aizture, kas radusies ģenētisku faktoru ietekmē vai dzemdību traumas rezultātā. Tipiskākās formas – autisms, dauna sindroms, mācīšanās grūtības, garīgā atpazīšana, cerebrālā trieka. Jau šobrīd Latvijā personām ar intelektuālās attīstības traucējumiem ir pakalpojumi, kas izvietoti pilsētu centrā, daudzdzīvokļu ēkās, blakus publiskām vietām un pat skolas telpās. Eiropā pakalpojumi šai mērķa grupai ir izvietoti gan iepirkšanās centros, gan blakus pirmsskolas izglītības iestādēm, gan citos sabiedriski nozīmīgos centros.”

Dienas centrs noteikti būtu iespēja arī mums, ādažniekiem, un mūsu bērniem, kļūt tolerantākiem pret citādo, iejūtīgākiem un saprotošākiem.

Aicinām iedzīvotājus uz tikšanos 21.novembrī plkst.18.00, Ādažu Kultūras centra Vēstures un mākslas galerijā, Gaujas ielā 33A, lai iepazītos ar dienas un rehabilitācijas centra ieceri un uzdotu aktuālos jautājumus.

*Skaidrojumā izmantots biedrības Rīgas pilsētas “Rūpju bērns” materiāls [“Personu ar garīgās attīstības traucējumiem raksturojums”](#)

Foto avots: www.designingdigitally.com

<https://www.adazunovads.lv/lv/jaunums/cela-uz-lidzjutigaku-sabiedribu-par-domes-ieveri-veidot-jaunu-rehabilitacijas-un-dienas-centru>